

Nr 139.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av avtal rörande disposition av viss mark under Strömsholms kungsgård i Västmanlands län; given Stockholms slott den 26 februari 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

B. v. Stockenström.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 26 februari 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, HANSÉN, RUNDQVIST.

Departementschefen, statsrådet von Stockenström anför.

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om dispositionen av visst område, tillhörande Strömsholms kungsgård och beläget å den s. k. Borgåsudden i Kolbäcks socken av Västmanlands län.

Enligt i ärendet tillgängliga handlingar förklarade Kungl. Maj:t genom beslut den 23 juli 1779, i anledning av påbörjad kanalgrävning från sjön Barken ned till Strömsholms kungsgård och därifrån vidare till Hammarviken av Mälaren, att Kungl. Maj:t åt direktionen över kanalgrävningen och slussbyggnaden uppdroge att i närvaro av representant för kungsgården samt tillkallade fullmäktige för städerna Västerås och Köping utse en plats och lägenhet till »nödige factorie inrättningar med kastningsbod och Bonings utrymme» samt därefter underställa förslaget Kungl. Maj:ts prövning. Vid den till följd härav den 15 oktober 1779 verkställda syn ansågs hinder ej föreligga för nämnda städer att »få intaga och nyttja ifrån Bårgås Broens norra ända både stranden och åsen», varå vissa byggnader vore belägna, och borde städerna överenskomma med ägarna till husen på åsen antingen att flytta dem till de platser, som kunde utvisas, eller tillhandla sig samma hus.

Genom brev den 17 april 1788 medgav härpå Kungl. Maj:t, att det av vederbörande utsedda och på karta utmärkta området å den s. k. Borgåsudden mellan sjön Freden och Hammarviken finge upplåtas till städerna Västerås och Köping för inrättande av faktorier och väg för effekter och varor, vilka »enär Strömsholms Slussvärks Canal blifver färdig, der kunna komma, at till vidare transport upläggas.» Därjämte uppläts ett visst markområde till »det av Vesterås magistrat särskilt anmälte Plantage behof».

Nyss omförmälda karta hade 1781 upprättats av lantmätaren Pehr Billschier, och det till städerna upplåtna område utgör enligt därå meddelad beskrivning i areal $14\frac{3}{4}$ tunnland.

Till Kungl. Maj:t inkommo under åren 1922, 1923 och 1924 ett flertal innehavare av tomtlägenheter å det i förenämnda brev den 17 april 1788 avsedda område med ansökningar att med äganderätt förvärva envar den av honom innehavda lägenheten.

I ärendet inforrades genom remisser utlåtanden från vederbörande myndigheter och ämbetsverk, däribland från kammarkollegium, som i utlåtande den 1 oktober 1924 förklarade sig anse tiden vara inne antingen för en avveckling av ifrågavarande gamla rättsförhållande kronan och städerna emellan eller ock för en reglering av detsamma på ny grund. Kollegium ansåg, att vare sig dispositionsfrågan vunne sin lösning efter det ena eller andra av nyssberörda alternativ, förhandlingar om saken borde upptagas med städerna. Dessa förhandlingar liksom ock de rättsliga åtgärder i övrigt, som omständigheterna kunde påkalla för tillvaratagande av kronans rätt med avseende å här ifrågavarande jordegendom, kunde enligt kammarkollegium lämpligen uppdragas åt kollegii advokatfiskalsämbete.

Genom beslut den 5 december 1924 anbefallde Kungl. Maj:t, som fann de sålunda gjorda ansökningarna om rätt till friköp av tomter å Borgås udde icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd, kammaradvokat-

fiskalsämbetet att, efter förhandlingar med städerna Västerås och Köping i det av kollegium i dess nyssberörda utlåtande föreslagna syfte, vidtaga de åtgärder för tillvaratagande av kronans rätt med avseende å ifrågavarande områden, som kunde påkallas av omständigheterna, varefter advokattfiskalsämbetet hade att, med anmälan om vad av ämbetet i saken åtgjorts, till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till den ytterligare anstalt för områdenas disposition, vartill utgången av förhandlingarna eller de av ämbetet eljest vidtagna åtgärderna kunde föranleda.

Till åtlydnad av nyssnämnda beslut har *kammaradvokattfiskalsämbetet* i skrivelse den 25 februari 1930 meddelat, att ämbetet vid sammanträde med representanter för de båda städerna ävensom med direktionen för Strömsholms nya kanalbolag slutit ett avtal, som av kanalbolaget godkänts den 22 november 1929, av Västerås stad den 28 november 1929 och av Köpings stad den 19 december 1929, av följande lydelse:

»Mellan Kungl. Maj:t och kronan, här nedan kallad kronan, städerna Västerås och Köping, här nedan kallade städerna, samt direktionen för Strömsholms nya kanalbolag, här nedan kallat bolaget, har denna dag träffats följande

Avtal.

1. Städerna avsäga sig från och med den 1 januari 1930 all den städerna, gemensamt eller var för sig, på grund av nådiga brevet den 17 april 1788 till riksrådet och överståthållaren baron Sparre angående plats för faktorierne vid Strömsholm eller eljest nu tillkommande rätt till den av städerna innehavda mark å Strömsholms kungsladugård vid Borgås udde i Kolbäcks socken av Västmanlands län.

2. Städerna befrias den 1 januari 1930 från samtliga skyldigheter, som på grund av nämnda nådiga brev få anses åligga städerna.

3. Bolaget åtager sig att från och med den 1 januari 1930 ansvara för upprätthållandet av den utav städerna hitintills handhavda hamnrörelsen å ifrågavarande plats i enlighet med nu gällande eller framdeles i vederbörlig ordning meddelade föreskrifter.

4. Kronan upplåter åt bolaget till begagnande från och med förstnämnda dag utan avgift för nyssnämnda hamnrörelses upprätthållande och bedrivande den mark, som å ett av länsarkitekten Magnus Dahlander i Säter i maj 1929 upprättat förslag till styckningsplan för Borgås udde utmärkts med ljusröd färg och siffrorna 2 och 4 i röd färg.

5. Städerna överlåta förstnämnda dag till kronan äganderätten till samtliga för hamnrörelsens bedrivande nu nyttjade anläggningar med allt vad därtill hörer i befintligt skick, dock skola de städerna tillhöriga husbyggnader, vilka äro belägna å den mark, som omförmäles i mom. 4 här ovan, anses tillkomma bolaget med äganderätt, och medgiver kronan, att nämnda anläggningar må av bolaget utan avgift disponeras för det i samma moment omförmälda ändamål.

6. Kronan överlåter till städerna med full äganderätt att tillträdas förstnämnda dag tomten till det å området befintliga så kallade 'Städernas hus', vilken tomt å Dahlanders sagda förslag angivits med dels ljusbrun dels grön färg och siffra 1 inom det med siffra 3 i röd färg utmärkta kvarteret, skolande städerna själva gälda kostnaderna för tomtens behöriga avskiljande samt för lagfart och andra med äganderättsöverlåtelser förenade utgifter.

7. Fr. o. m. den 1 januari 1930 äger kronan uppbära all avkomst av ifrågavarande av städerna avstådda mark, såsom från och med nämnda dag till betalning förfallna avgälder med mera.

8. I och med detta avtal skola samtliga rättsförhållanden mellan kronan och städerna, hänförande sig till denna sak, anses slutgiltigt reglerade.

9. Uppstår tvist angående tolkningen av detta avtal, skall tvisten hänskjutas till avgörande av skiljemän, utsedda enligt lagen om skiljemän den 14 juni 1929.

10. Förestående avtal skall i fråga om sin giltighet vara beroende av godkännande av Kungl. Maj:t, städerna och bolaget.

11. Av detta avtal äro fyra exemplar upprättade, av vilka en var av de avtalande parterna erhåller ett.

Stockholm den 28 september 1929.

För kammaradvokatfiskalsämbetet

Arvid Wachtmeister.

För Västerås stad

Theofil Öberg.

För Strömsholms Nya Kanalbolag

Carl Agrell

För Köpings stad

Alfred Stårner.

Folke Winbladh.

Egenhändiga namnteckningarna bevittna

Carl Killander. G. A. Vestman.»

Enligt uppgift, införskaffad från vederbörande länsarkitekt, utgöra de i punkt 4 av avtalet nämnda, med siffrorna 2 och 4 betecknade områden det förra 0.314 hektar och det senare 1.266 hektar samt den i punkt 6 nämnda tomt 0.185 hektar.

I skrivelse till kammaradvokatfiskalsämbetet den 3 januari 1930 har länsstyrelsen i Västmanlands län dels upplyst, att besvär icke till länsstyrelsen inkommit över de av stadsfullmäktige i nämnda städer fattade beslut om godkännande av ifrågavarande avtal, dels ock förklarat sig som eget utlåtande tillstyrka godkännande av avtalet.

Kammaradvokatfiskalsämbetet har i sin förenämnda skrivelse den 25 februari 1930 vidare överlämnat till Kungl. Maj:t ställda ansökningar dels från vägstyrelsen i Snevringe härad, dels ock från tio enskilda personer om tillstånd att förvärva jordområden å nu ifrågavarande mark.

Från länsstyrelsen i Västmanlands län hava jämväl till Kungl. Maj:t överlämnats ansökningar från vissa personer ävensom nämnda vägstyrelse om förvärv av områden därstädes, varjämte ett flertal personer till Kungl. Maj:t ingivit dylika ansökningar.

Domänstyrelsen har den 9 januari 1931 avgivit infordrat utlåtande i ärendet samt därvid fogat, jämte övriga handlingar i ärendet, skrivelser från överlantmätaren i Västmanlands län av den 17 och den 18 december 1930, den förra ställd till domänstyrelsen och den senare till länsstyrelsen, samt från länsstyrelsen av den 22 december 1930.

Av *överlantmätarens* nyssnämnda skrivelser inhämtas bland annat följande.

I gällande jordebok för Kolbäcks socken upptoges en fastighet Strömsholm nr 7, en lastageplats, angående vilken funnes följande anteckning. »Donerad till Västerås och Köpings städer genom kungl. brev den 17 april 1788.» Över denna fastighet upprättades kartor åren 1781 och 1793. Förstnämnda karta torde vara den i 1788 års kungl. brev åsyftade. 1793 års karta vore försedd med följande påskrift: »Gillas. Drottningholms Slott den 18 oktober 1793. Under Min Allernådigste Konungs och Herres minderårighet Carl.» De i lantmäterikontoret förvarade exemplar av dessa kartor upptoge emellertid endast vad som upplåtits till städerna gemensamt. Det område »å andra sidan om den ifrån Bokstäfverne A och B gående skiljelinjen», som enligt 1788 års brev skulle upplåtas till Västerås stad för dess plantagebehov, funnes ej utmärkt.

Överlantmätaren omtalar vidare ett över en år 1809 påbörjad uppmätning av alla ägor till Strömsholms kungsgård fört förrättningsprotokoll för den 13 november 1811, som avslutas med följande anteckning: »Litt. E Betecknar det utrymme på Södra Åsen, som Kongl. Maj:t vid avslående av Westerås Stads gjorde påstående at sträcka Lineen A och B öfver Storängen neder i Sjön til Lit. D, Nädigst bevilliat Westerås Stad til plantage behof för Factoriet vid Borgås udde, utgörande nämde utrymme med Jordpäronstjappan N:o 75 Tre Tunland.» Nämnda litt. E utgjordes av ett firsidigt område norr om det å 1793 års karta upptagna. Det område, över vilket länsarkitekten Dahlander upprättat styckningsplan utgjordes av lastageplatsen enligt 1793 års karta jämte ovannämnda litt. E eller med andra ord alla ägor till jordeboksenheten Strömsholm nr 7.

Från sistnämnda jordeboksenhet hade för Oxelösund—Flen—Västmanlands järnväg exproprierats dels mark för järnvägen genom området jämte plats för banvaktsstuga, dels ock ett grustag, omfattande bland annat största delen av nyssnämnda område, som upplåtits till Västerås stad för dess plantagebehov. Lagfart hade meddelats för järnvägsbolaget dels den 17 oktober 1878, § 54, av Snevringe häradsrätt, dels ock beträffande själva järnvägsområdet, den 17 oktober 1881 av Stockholms rådstuvurätt. I den areal, varå rådstuvurätten meddelat lagfart, inginge ej nämnda grustag.

Den genom förenämnda expropriation bildade fastigheten hade vid införing i jordregistret åsatts beteckningen Strömsholm 7². Från denna fastighet hade på begäran av Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag avstyckats ett område, beläget å förenämnda grustag, vilket område bolaget enligt uppgift i styckningsprotokollet hade för avsikt att försälja till fru Tyra Finny. Den genom nämnda avstyckning bildade fastigheten hade vid införing i jordregistret åsatts beteckningen Ströms-

holm nr 7³. Någon annan fastighetsbildning inom området hade såvitt hos överlantmätaren tillgängliga handlingar utvisade icke ägt rum.

Den karta, som legat till grund för den av länsarkitekten uppgjorda planen till områdets ordnande, syntes, åtminstone vad gränserna mellan de olika lägenheterna beträffade, vara upprättad med ledning av äldre kartor. Vid undersökning, som överlantmätaren varit i tillfälle utföra på platsen, hade emellertid utrönts, att åtskilliga tomtgränser icke hävdades på marken i enlighet med dessa äldre kartor. Exempel på sådana avvikelser hava av överlantmätaren lämnats.

Vid eventuella friköp av nyttjanderättslägenheterna inom området borde givetvis ej möta hinder att, där så befundes önskvärt och lämpligt, avvika från de gränser, som funnes bestämda i nyttjanderättskontrakten. Det syntes överlantmätaren av närmare anförda orsaker lämpligast, att, om hinder icke mötte med hänsyn till den uppgjorda styckningsplanen eller ur synpunkten av områdets lämpliga indelning i fastigheter, nyttjanderättsinnehavarna finge friköpa de områden, vederbörande för närvarande innehava. Med anledning därav hemställde överlantmätaren, att, innan frågan avgjordes, ny och fullständig karta över området måtte upprättas, varjämte han anmärker, att, i händelse av bifall till ansökningarna, sådan karta i varje fall måste upprättas i och för områdenas avstyckande.

Upplysningsvis ville överlantmätaren meddela, att hela kvarteret nr 9 samt kvarteret nr 8 med undantag av den västligaste tomtraden utgjorde en del av en mäktig grusås, vilken omedelbart norr om nämnda kvarter vore genombruten. Av de å styckningsplanen angivna höjdsiffrorna framginge, att denna ås å dess nordligaste krön hade en höjd över vägar- na öster och väster om densamma av omkring 14 meter. Givetvis representerade denna grusås ett betydande värde, men om det med hänsyn till den nyttjanderättsupplåtelse, som skett, och värdet av å åsen uppförda enskilda personer tillhöriga hus kunde befinnas lämpligt att behålla marken i kronans ägo syntes böra göras till föremål för särskild ekonomisk utredning.

Länsstyrelsen i Västmanlands län har dels i fråga om Snevringe hä- rads vägstyrelses förberörda framställning tillstyrkt densamma i viss om- fattning och med vissa förbehåll, dels ock beträffande ärendet i övrigt anför- t huvudsakligen följande.

Såsom överlantmätaren i sitt yttrande anför, utgjordes en del av det område, som vederbörande nu önskade förvärva, av en mäktig grusås, innehållande grus av utmärkt beskaffenhet. Länsstyrelsen ansåge det icke lämpligt, att kronan nu avhände sig detta område, utan borde avhändan- de ske endast i den mån där befintligt grus tillvaratagits för det all- männas räkning. På grund härav avstyrkte länsstyrelsen upplåtelse till enskilda av tomter å den av överlantmätaren omförmälda grusåsen. Emot upplåtelse av övriga delar av nu ifrågavarande område hade länsstyrel- sen icke något att erinra. Det ville dock synas som om, innan sådan upp- låtelse skedde, tomterna borde, på sätt överlantmätaren uttalat, kartlägg- gas med hänsyn tagen till de yrkanden om lösningsrätt, som nu fram- ställts, i den mån dessa yrkanden dels överensstämde med hävdén å mar- ken och dels kunde godkännas med hänsyn till stadsplanens lämpliga ut- formning. Emellertid erfordrades för sådant ändamål, att penningar för- skotterades, tills köpeskillingarna inflöte. Länsstyrelsen hemställde därför,

att domänstyrelsen ville utverka, att Kungl. Maj:t för ändamålet ställde lämpligt förskott till länsstyrelsens förfogande, förslagsvis 2,000 kronor, att användas till uppmätning och kartläggning av nu ifrågavarande område, med hänsyn tagen till ovan anförda synpunkter. Emellertid vore det enligt länsstyrelsen av vikt, att principbeslut fattades redan nu om försäljning av området i fråga. Länsstyrelsen har därför hemställt om åtgärder för att av riksdagen utverka bemyndigande att besluta om försäljningen, sedan omförmälda förberedande åtgärd vidtagits, mot ett pris, som bestämmes av tre gode män, utsedda, en av länsstyrelsen, en av Kolbäcks kommunalfullmäktige och en av domaren i orten, dock att priset icke finge sättas lägre än 75 öre per kvadratmeter.

Domänstyrelsen har i infortrat utlåtande den 9 januari 1931 anfört i huvudsak följande.

Vad först anginge det mellan kammaradvokattfiskalsämbetet å kronans vägnar, städerna Västerås och Köping samt direktionen för Strömsholms nya kanalbolag träffade förberedande avtalet, hade styrelsen funnit detta icke föranleda någon styrelsens erinran. Enligt avtalet vore tiden för områdenas överlåtande angiven till den 1 januari 1930. Det kunde med hänsyn till den redan framskridna tiden ifrågasättas, huruvida icke dagen för överlämnandet borde framflyttas till den 1 januari 1931. Emellertid skulle för en sådan ändring erfordras, att avtalet på nytt behöfve underställas städerna och direktionen för kanalbolaget. Styrelsen hade under hand satt sig i förbindelse med en av underhandlarna vid avtalets ingående, rådmannen Alfred Stärner i Köping, och hade denne upplyst, att man hade för avsikt att i vanlig ordning indriva avgälder för upplättna lägenheter och att tillsvidare utöva den befattning med området, som hitintills ålegat städerna; och vore man beredd att, när avtalet vunnit riksdagens gillande, till kronan överlämna inlevererade avgifter efter avdrag av eventuella kostnader för indrivningen och förvaltningen. Styrelsen ville därför tillstyrka godkännande av avtalet i det skick, vari det nu föreläge.

Vidkommande härefter förslaget till försäljning av mark från området, torde enligt styrelsens mening anledning knappast föreligga att på sätt länsstyrelsen ifrågasatt tillskapa ett särskilt institut för försäljning av bostadstomter från kronojord. Sedan riksdagen godkänt avtalet, torde Kungl. Maj:t böra förordna, att den fasta egendom, som enligt avtalet överlämnades till kronan, skulle ställas under domänstyrelsens vård och förvaltning för att av styrelsen utarrenderas i överensstämmelse med de för förvaltningen av kronans jordbruksdomäner fastställda grunder. Domänstyrelsen hade därefter att föranstalta om uppgörande av karta över området och om uppskattningsförrättning i enlighet med reglerna i förordningen den 6 juni 1929 (nr 176) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m., därvid förslag till upplåtelse av tomter borde uppgöras i den utsträckning, som vid den närmare undersökningen kunde befinnas lämplig. Att ytterligare underställa ärendet riksdagen vore icke erforderligt, utan torde Kungl. Maj:t därefter kunna fastställa försäljningsplanen. Vad vägstyrelsens ansökning beträffade, vore frågan härom icke så utredd, att denna nu kunde avgöras. Även denna fråga borde övervägas i samband med uppgörandet av förslaget till lägenhetsupplåtelser.

Kammarkollegium har i infortrat utlåtande den 7 februari 1931 anfört följande.

Kollegium funne det upprättade preliminära avtalet innebära en praktisk och, såsom det ville synas ämbetsverket, för alla parter godtagbar reglering av den föreliggande frågan: Vid ett genomförande av denna reglering komme den sedan länge bestående oklarheten med avseende å kronans respektive städernas rättsliga ställning till de av uppgörelsen berörda markområdena att på ett definitivt sätt avlägsnas. De skyldigheter beträffande upprätthållande av hamnanläggning å platsen, som hittills ålegat städerna, komme att övertagas av kanalbolaget, vilket, såsom speciellt intresserat av sjötrafikförhållandena därstädes, finge anses väl skickat att omhänderhava nämnda bestyr. Och jämväl för tomtinnehavarna å platsen, vilka på sätt framginge av handlingarna i ärendet i stor utsträckning framställt begäran att få friköpa sina lägenheter, måste den föreslagna regleringen innebära en påtaglig fördel.

Kollegium hade tidigare uttalat sig rörande förutsättningarna för en återvinning till kronan på rättslig väg av den fulla dispositionsrätten över nu ifrågavarande mark. Den träffade godvilliga uppgörelsen enligt preliminäravtalet förutsatte nu en viss uppoffring från kronans sida, nämligen dels avståendet till städerna av visst tomtområde till det s. k. »Städernas hus», dels en vederlagsfri upplåtelse till kanalbolaget av nyttjanderätten till vissa andra områden. Det hade syns kollegium som om dessa motprestationer från kronans sida icke skulle vara större än att de uppvägdes av den jämväl för kronan väsentliga fördelen av de ifrågakomma mellanhavandenas reglering i godo.

På sätt av domänstyrelsen i dess i ärendet avgivna utlåtande anmärkts, vore tiden för de ifrågakomma områdenas överlämnande till kronan ävensom verkställigheten i övrigt av avtalets bestämmelser angiven till numera förfluten tid eller den 1 januari 1930. Med hänsyn till vissa av styrelsen närmare åberopade omständigheter hade densamma funnit sig kunna tillstyrka avtalets godkännande utan ändring av sagda tidsbestämelse. Kollegium vore för sin del böjt för att antaga, att större reda vid avvecklingen av de av avtalet berörda rättsförhållandena skulle vinnas, om tidsfristen framsköttes, förslagsvis till den 1 januari 1932. Kollegium trodde, att den fördel, som därmed ernåddes, övervägde den framhållna olägenheten av ärendets förnyade hänskjutande till städerna och bolaget. Den behandling, som nämnda intressenter därvid skulle hava att ägna avtalsfrågan, torde endast bliva av formell natur.

På grund av det anförda hemställde kollegium om avlåtande av proposition till riksdagen om godkännande av det ifrågavarande preliminära avtalet med den jämkning med avseende å tidpunkten för avtalsbestämmelsernas tillämpning, som ovan av kollegium föreslagits.

I händelse av riksdagens bifall härtill torde Kungl. Maj:t vilja inhämta städernas och kanaldirektionens godkännande av den nämnda tidsfristjämkningen.

Vad härefter anginge spörsmålet om behandlingen av de i ärendet gjorda framställningarna om rätt att förvärva mark å nu ifrågavarande områdena biträdde kollegium vad domänstyrelsen härutinnan anfört och föreslagit.

Departements-
chefen.

Det mellan kammaradvokattfiskalsämbetet å Kungl. Maj:ts och kronans vägnar, städerna Västerås och Köping samt direktionen för Strömsholms nya kanalbolag träffade avtal avser att ersätta en av äldre tiders samhällsförhållanden betingad nyttjanderättsupplåtelse med en uppgörelse,

som formellt och reellt bättre motsvarar tidens krav. De uppoffringar, staten underkastar sig genom upplåtelse av nyttjanderätt samt avstående av äganderätt till viss mark, synas ej vara större, än att de uppvägas av fördelarna för det allmänna av de ifrågavarande förhållandenas reglering i godo. I sådant avseende är att märka, att ansvaret för hamn- och kanalrörelsen förenas på en hand hos kanalbolaget; att kronan blir ägare av samtliga nämnda städer hittills tillhöriga, för hamnrörelsens bedrivande nu nyttjade anläggningar med allt vad därtill hörer med de i avtalet angivna undantag; att kronan får uppbära all avkomst av ifrågavarande avstäderna avstädda mark; samt att rättsliga förutsättningar skapas för en tidsenlig planering av området, avsöndring av tomter till egna hem samt ett mera tillfredsställande bebyggande, än vad de osäkra rättsförhållandena hittills medgivit.

I betraktande särskilt av den i punkt 6 av avtalet nämnda upplåtelse av viss tomt med äganderätt torde riksdagens medgivande erfordras för avtalets godkännande.

Avtalets bestämmelser föranleda icke någon erinran från min sida.

Vad angår de av Snevringe härads vägstyrelse samt av vissa enskilda personer gjorda ansökningar om inlösen eller friköp av mark, synes, särskilt med hänsyn till de av överlantmätaren i ärendet anförda skäl, något avgörande härutinnan för närvarande icke böra träffas. Någon anledning att föregripa en enhetlig och tillförlitligare utredning rörande tomtgränser, behovet av mark för det allmänna samt övriga på frågan om markupplåtelse inverkan omständigheter föreligger synbarligen icke. På sätt domänstyrelsen framhållit torde åtgärder härutinnan — efter eventuellt ikraftträdande av förberörda avtal och sedan Kungl. Maj:t, på sätt domänstyrelsen föreslagit, förordnat, att den fasta egendom, som enligt avtalet överlämnas till kronan, skall ställas under domänstyrelsens vård och förvaltning — ankomma på domänstyrelsen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ovan omförmälda mellan kammaradvokatfiskalsämbetet för Kungl. Maj:t och kronan, städerna Västerås och Köping samt direktionen för Strömsholms nya kanalbolag träffade avtal må godkännas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen lämnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Vid protokollet:
Rune Thygesen.